

ایمنی دارویی

کلیک کنید PDF برای فایل

به کانال تلگرام ما به پیوندید

آیا از اختلالات روانی که در اثر زیاده روی در مصرف داروهای مغز و اعصاب ایجاد میشود آگاهی دارید؟

آیا میدانید که اکثر بیماران مبتلا به دمانس نسبت به هرنوع سهل انگاری در مصرف دارو بشدت آسیب پذیرند؟

دقت و حضور ذهن مراقبین بیماران مبتلا به دمانس، در جلوگیری از مصرف نا مناسب دارو و خطرات ناشی از آن، بسیار لازم و کارساز میباشد.

به طور مثال

پدر بزرگ احمد که در مرحله اولیه بیماری آلزایمر بسر میبرد اجازه نمیداد دیگران در مدیریت مصرف داروهای او دخالت کنند. او گاهی مصرف یک وعده دارو را به دلیل فراموشکاری حذف یا تکرار میکرد و در نتیجه، پاره ای اوقات، قدرت تصمیم گیری و توانائی ذهنی لازم برای درک خطر را از دست میداد. یک روز در جریان تعویض لامپ روشنائی، از نردبان سرنگون شد و صدمه دید.

آسیب پذیری مبتلایان دمانس

- برخی از داروهای مصرفی بیماران مبتلا به دمانس از گروه مغز و اعصاب هستند که کاربریشان تاثیر گزاری برسلولهای مغزی و در نتیجه عملکرد مغز میباشد. مصرف کمتر از میزان تجویز شده ممکن است باعث افت قوای فکری شود. زیاده روی در مصرف ممکن است اثرات روانی شدید و نا خواسته ای به بار آورد.

- این بیماران اکثراً به دلیل ابتلا به سایر بیماریها، از جمله فشار خون، دیابت و غیره، داروهای دیگری نیز مصرف میکنند. در نتیجه، خطر اختلال بین داروها و اثرات جانبی آنها به همین نسبت بیشتر است.
- این بیماران اکثراً سالمند و از نظر جسمی و فکری ضعیف ترند. در نتیجه، اثرات جانبی و اختلال بین داروها برای این نوع بیماران به مراتب سنگین تر میباشد.
- اکثر بیماران مبتلا به دمانس نهایتاً به مشکل بلع دچار میشوند. پودر کردن دارو و در آمیختن آنها با مواد غذایی میتواند راه حل مناسبی باشد ولی پودر کردن بعضی داروها باعث اختلال در کاربرد آنها میشود.

لیست داروئی

احمد، پس از پیش آمد سرنگونی پدر بزرگ، مدیریت داروئی او را شخصاً برعهده گرفت. لیست کامل داروهای مصرفی او را به شکل زیرتیه کرد. تعداد داروها و تنوع آنها برای احمد شگفت آور بود.

یزشک	تاریخ	شرح تغییرات	زمان	مقدار	تاریخ تجویز	یزشک	نام دارو
دقیقی	1394/6/14	از 25 به 50 mg	صبحانه	25 mg	1384/6/7	دقیقی	لوزارتان
			صبحانه	500 mg	1388/6/1	دقیقی	متفورمین
			صبحانه	25 mg	1388/6/1	دقیقی	متورال
			صبحانه	40 mg	1388/6/1	صفایی	دایمتیکون
			صبحانه	نصف			مکمل ویتامین ب
			صبحانه	25 mg	1393/5/15	لطفی	نورتریپ تیلین
			صبحانه	1 mg	1393/5/15	لطفی	لورازپام
			ناهار	500 mg	1388/6/1	دقیقی	متفورمین
			ناهار	40 mg	1388/6/1	صفایی	دایمتیکون
			ناهار	25 mg	1394/6/20	دقیقی	متورال
دقیقی	1394/1/25	دو عدد شد	ناهار	یک عدد	1390/1/25	دقیقی	انتوم شوید
			ناهار	40 mcg	1394/6/20	پارسا	فولیک اسید
			شام	500 mg	1394/5/12	دقیقی	متفورمین
			شام	40 mg	1388/6/1	صفایی	دایمتیکون
			شام	25 mg	1394/6/20	دقیقی	متورال
			شام	20 mg	1394/1/25	دقیقی	اترو وستاتین
			شام	1 mg	1393/5/15	لطفی	لورازپام

لیست داروئی پدر بزرگ

توجه: لیست داروئی فوق یک مثال است. داروهای لیست شده و نام پزشک فرضی هستند. نوع و شیوه مصرف دارو برای هر بیمار، فقط برای وی و توسط پزشک معالج تجویز میشود. شرح بیشتر در پیوست.

تهیه چنین لیستی اولین سنگ بنای مدیریت درست داروئی و ایجاد ایمنی بیشتر در مصرف داروی بیمار محسوب میشود. این لیست بایستی دربرگیرنده تمام داروهای تجویز شده و مکمل های غذایی بیمار باشد.

لیست داروئی باید همواره به روزرسانی شود و هر نوع تغییر داروئی با ذکر کامل داده ها در آن یادداشت گردد. در نتیجه، این لیست در هر زمان، نمایانگر تصویر کاملی از اطلاعات داروئی بیمار میباشد.

ملاقات با پزشک

اطمینان حاصل کنید که تمام پزشکانی که مداوای بیمار را برعهده دارند از تمامی داروها و مکمل های غذایی مصرفی او آگاه باشند.

- هرگاه که به ملاقات پزشک می روید لیست کامل داروئی را همراه داشته باشید و به وی نشان دهید.
- از پزشک بپرسید که آیا داروی تجویزی جدید تداخل نا مطلوب با داروهای مصرفی بیمار بوجود میآورد و میتوان آنها همراه با داروهای تجویز شده قبلی مصرف کرد؟
- پزشک را از آلرژی و عوارض جانبی که قبلاً در مورد بیمار تان بروز کرده است، آگاه نمایید.
- در زمان تجویز دارو، در صورت وجود مشکلات بلع، از پزشک بپرسید که آیا نوع مایع آن وجود دارد؟ آیا میتوان این دارو را پودر کرد؟

اقدامات ایمنی دارو

- از خود درمانی و مصرف هر گونه دارو بدون دستور پزشک خودداری کنید.
- بدون مشورت پزشک، هیچوقت زمان مصرف دارو و میزان آنها تغییر ندهید.
- هیچ دارویی را بدون مشورت پزشک پودر نکنید. ممکن است پودر کردن اثر دارو را از بین ببرد، با داروهای دیگر تداخل نامناسب بوجود بیاورد، یا در میزان مصرف اختلال ایجاد کند.
- داروها را در جای امن و قفل دار نگهداری کنید تا از مصرف بیرویه آن جلوگیری شود. داروهایی را که مورد نیاز نیستند دور بریزید.

مقاله **ساماندهی دارو** به شرح جعبه های هفت خانه و استفاده از آن برای سامان دادن به داروی بیمار برای هفت روز هفته میباشد

مقاله **خوراندن دارو** به شرح مشکلات و ترفندهای خوراندن دارو به بیمار، با توجه به مراحل پیشرفت بیماری می پردازد

پیوست: شرح لیست داروئی

- ستون اول لیست شامل نام دقیق دارو است. شناخت درست دارو می بایست با نام دارو و نه با شکل و رنگ ظاهری آن انجام بگیرد. شرکتهای سازنده ممکن است یک نوع دارو را با شکلهای و رنگهای مختلف به بازار عرضه کنند.
 - نام پزشک نقطه بازگشت برای تصمیم گیریهای بعدی در مورد تغییرات میزان و زمان مصرف دارو است. برای پیگیری هرگونه عوارض مصرف دارو، مراقب میدانند که باید با کدام پزشک تماس بگیرد.
 - تاریخ تجویز نمایانگر شروع مصرف دارو است. پاره ای اوقات، به دلیل عرضه شدن داروی جدید و یا کم اثر شدن دارو در اثر مصرف طولانی مدت، پزشک ممکن است تصمیم به تغییر دارو بگیرد.
 - میزان دارو و زمان مصرف آن از اطلاعات مهم لیست داروئی است:
 - با رعایت کامل زمان و مقدار مصرف دارو، مراقب مطمئن است که دارو بر اساس دستور دقیق پزشک به بیمار داده شده است.
 - در زمان ملاقات پزشک، با توجه به شدت و ضعف علائم بیماری و سابقه مصرف دارو، وی میتواند تصمیم موثرتری در مورد حذف یا تغییر در میزان و زمان مصرف دارو بگیرد.
 - ستونهای مربوط به تغییرات، سابقه مصرف داروئی بیمار را کامل میکنند و به شما امکان میدهند شدت و ضعف عوارض بیماری را، در اثر تغییرات داروئی، دقیقتر بررسی کنید.
 - برخی مراقبین لیست داروئی را با مداد مینویسند و تغییرات را با پاک کردن و دوباره نوشتن یادداشت میکنند. برخی دیگر آنرا با قلم مینویسند تا سابقه داروئی همواره برای بررسی های آینده باقی بماند. توصیه میشود لیست داروئی را با قلم تهیه کنید چونکه ممکن است بررسی سوابق داروئی، راهنمای حل بسیاری از مسایل مربوط به مراقبت امروز باشد.
-

مراجع و منابع

وبسایت آرایمر کرمان

وبسایت آرایمر ایران

ایمنی داروئی، کتابخانه مراقبین آمریکا

ایمنی داروئی، وبسایت آرایمر آمریکا

مطالب این مقاله جایگزین مشاوره شخصی و خصوصی خواننده با اشخاص ذیصلاح و متخصص در رشته های حرفه ای آنها از جمله پزشکان، روانشناسان، حقوقدانان، و سایر حرف مربوطه نیست. توصیه میشود همواره، برای هر مورد بخصوص که با آن روبرو هستید، با متخصص مربوطه مشورت نمایید.

www.dardashna.ir